

Rozdział 1

1 marca 2016

\mathbb{K} - ciało liczbowe, \mathbb{R} , \mathbb{C}

Definicja 1

Przestrzenią wektorową (liniową) nad ustalonym ciałem K nazywamy strukturę algebraiczną

$$(\mathfrak{X}, +, (\mathbb{K}, +, \cdot, 0, 1), \cdot),$$

gdzie:

- \mathfrak{X} - przestrzeń wektorowa
- $+$ - dodawanie wektorów
- $*$ - opis ciała \mathbb{K}
- \cdot - mnożenie wektorów przez skalar

spełniając:

1. $(\mathfrak{X}, +)$ - grupa przemienna ze względu na dodawania wektorów

$$x, y \in \mathfrak{X} \rightarrow x + y \in \mathfrak{X} \text{ jest wykonywalne}$$

$$\forall_{x,y,z \in \mathfrak{X}} (x + y) + z = x + (y + z)$$

$$\forall_{x \in \mathfrak{X}} \exists_{(-x)0} x + (-x) = 0$$

$$\exists_{0 \in \mathfrak{X}} \forall_{x \in \mathfrak{X}} x + 0 = 0 + x = x$$

$$\forall_{x,y \in \mathfrak{X}} x + y = y + x$$

2. $(\mathbb{K}, +, \cdot, 0, 1)$ jest ciałem

$$3. \forall_{x,y \in \mathfrak{X}} \forall_{\alpha \in \mathbb{K}} \alpha \cdot (x + y) = \alpha x + \alpha y$$

$$4. \forall_{\alpha, \beta \in \mathbb{K}} \forall_{x \in \mathfrak{X}} (\alpha + \beta) \cdot x = \alpha x + \beta x$$

$$5. \forall_{\alpha, \beta \in \mathbb{K}} \forall_{x \in \mathfrak{X}} (\alpha \cdot \beta) \cdot x = \alpha \cdot (\beta \cdot x)$$

$$6. \forall_{x \in \mathfrak{X}} 1 \cdot x = x$$

Jeżeli $\mathbb{K} = \mathbb{R}$, to mówimy, że \mathfrak{X} jest przestrzenią wektorową rzeczywistą (nad ciałem liczb rzeczywistych).

Jeżeli $\mathbb{K} = \mathbb{C}$, to mówimy, że \mathfrak{X} jest przestrzenią wektorową zespoloną (nad ciałem liczb zespolonych).

0) $\mathfrak{X} = \{0\}$ zerowa (trywialna) przestrzeń wektorowa.

1) $\mathfrak{X} = \mathbb{K}$

$\mathfrak{X} = \mathbb{R}$ nad \mathbb{R} , $\dim(\mathbb{R}) = 1$

\mathbb{C} nad \mathbb{C} albo \mathbb{R}

$\dim_{\mathbb{C}}(\mathbb{C}) = 1$

$\dim_{\mathbb{R}}(\mathbb{C}) = 2$

2) $\mathfrak{X} = \mathbb{R}^n = \{(x_1, \dots, x_n) : x_1, \dots, x_n \in \mathbb{R}\} = \mathbb{R} \times \mathbb{R} \times \dots \times \mathbb{R}$ nad $\mathbb{K} = \mathbb{R}$

3) $\mathfrak{X} = \mathbb{C}^n = \{(z_1, \dots, z_n) : z_j \in \mathbb{C}\} = \mathbb{C} \times \mathbb{C} \times \dots \times \mathbb{C}$ nad $\mathbb{K} = \mathbb{C}$ albo \mathbb{R}

$\dim_{\mathbb{C}}(\mathbb{C}^n) = n$

$\dim_{\mathbb{R}}(\mathbb{C}^n) = 2n$

$$(x_1, \dots, x_n) + (y_1, \dots, y_n) = (x_1 + y_1, \dots, x_n + y_n)$$

$$t \cdot (x_1, \dots, x_n) = (tx_1, \dots, tx_n)$$

4) $\mathbb{R}^\infty = \{(r_1, r_2, \dots) : r_j \in \mathbb{R}\}$ przestrzeń nieskończonych ciągów rzeczywistych nad ciałem \mathbb{R}

$\mathbb{C}^\infty = \{(z_1, z_2, \dots) : z_j \in \mathbb{C}\}$ przestrzeń nieskończonych ciągów zespolonych nad ciałem \mathbb{C}

5) Ω - dowolny zbiór (niepusty)

$F(\Omega) = \{f : \Omega \rightarrow \mathbb{R} : \text{wszystkich funkcji rzeczywistych określonych na } \Omega\}$

$\mathbb{R}^\infty = F(\mathbb{N})$

6) $G(\Omega) = \{f : \Omega \rightarrow \mathbb{C} : \text{wszystkich funkcji zespolonych o dziedzinie } \Omega\}$

$(f_1 + f_2)(\omega) = f_1(\omega) + f_2(\omega)$

$(\alpha f)(\omega) = \alpha \cdot f(\omega)$

- 7) $M_{m \times n}(\mathbb{R}) = \{[a_{j,k}]_{m \times n} : a_{j,k} \in \mathbb{R}\}$
 $M_{m \times n}(\mathbb{C}) = \{[a_{j,k}]_{m \times n} : a_{j,k} \in \mathbb{C}\}$
 $(A + B)_{ij} = a_{ij} + b_{ij}$
 $(\alpha A)_{jk} = \alpha a_{jk}$
- 8) $C[a, b] = \{f : [a, b] \rightarrow \mathbb{K} : f \text{ - funkcja ciągła}\}$
 $(f + g)(t) = f(t) + g(t)$
 $(\alpha f)(t) = \alpha f(t)$
- 9) $C^1[a, b] = \{f : [a, b] \rightarrow \mathbb{K} : f' \text{ istnieje i jest ciągła}\}$
- 10) $W[a, b] = \{a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n : a_j \in \mathbb{K}, n \in \{0, 1, \dots\}\}$
 $W[\mathbb{R}] = \{a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n : a_j \in \mathbb{K}, n \in \{0, 1, \dots\}\}$
- 11) $W_n[a, b] = \{a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n : a_j \in \mathbb{K}\}$
 $W_n[\mathbb{R}]$ przestrzeń wektorowa wielomianów stopnia $\leq n$
- 12) $l^p = \{(x_1, x_2, \dots) : \sum_{j=1}^{\infty} |x_j|^p < \infty\}$
 $1 \leq p < \infty$
- 13) $L^p(\mu) = \left\{f : (\Omega, \mathcal{F}, P) \rightarrow \mathbb{K} : \int_{\Omega} |f|^p d\mu < \infty\right\} \quad \mathbb{K} = \mathbb{R} \vee \mathbb{K} = \mathbb{C}$
- 14) $l^{\infty}(\mu) = \left\{(x_1, x_2, \dots) : x_j \in \mathbb{K}, \sup_j |x_j| < \infty\right\}$
 $L^{\infty}(\mu) = \{f : (\Omega, \mathcal{F}, \mu) \rightarrow \mathbb{K} : \exists_M \mu \{\omega \in \Omega : |f(\omega)| > M\} = 0\} \quad \mathbb{K} = \mathbb{R} \vee \mathbb{K} = \mathbb{C}$

Definicja 2

Niech \mathfrak{X} będzie przestrzenią wektorową nad ciałem \mathbb{K} . Mówimy, że $\mathcal{Y} \subseteq \mathfrak{X}$ jest podprzestrzenią wektorową przestrzeni wektorowej \mathfrak{X} , jeśli:

1. $\forall_{y_1, y_2 \in \mathcal{Y}} y_1 + y_2 \in \mathcal{Y}$
2. $\forall_{\alpha \in \mathbb{R}} \forall_{y \in \mathcal{Y}} \alpha \cdot y \in \mathcal{Y}$

Wniosek.

$(\mathcal{Y}, +, (\mathbb{K}, +, \cdot, 0, 1), \cdot)$ - przestrzeń wektorowa

Przykład 1

0. $\mathcal{Y} = \{0\}$, \mathfrak{X} - dowolne, bo $0 \in \mathfrak{X}$
 \mathcal{Y} jest podprzestrzenią wektorową trywialną.

1. $\mathcal{Y} = \mathfrak{X}$ jest też podprzestrzenią wektorową
2. $\mathfrak{X} = \mathbb{R}^2$, $\mathcal{Y} = \{(t, 0) : t \in \mathbb{R}\}$
3. $\mathfrak{X} = \mathbb{R}^2$, $\mathcal{Y} = \{(2t, 3t) : t \in \mathbb{R}\}$
 $\dim \mathfrak{X} = 2$
 $\dim \mathcal{Y} = 1$
4. $\mathfrak{X} = M_{2 \times 2}(\mathbb{C})$, $\mathcal{Y} = \left\{ \begin{bmatrix} y_{11} & 0 \\ y_{21} & y_{22} \end{bmatrix} : y_{ij} \in \mathbb{C} \right\}$
 $\dim \mathfrak{X} = 4$
 $\dim \mathcal{Y} = 3$
5. $C^1[a, b] \subseteq C[a, b]$
6. $W[a, b] = \mathcal{Y} \subseteq \mathfrak{X} = W[a, b]$
7. $c_0 = \left\{ (x_1, x_2, \dots) : x_j \in \mathbb{R} \wedge x_j \in \mathbb{C}, \lim_{j \rightarrow \infty} x_j = 0 \right\}$

$$l^p \subseteq c_0 \subseteq \mathcal{Y} \subseteq \mathfrak{X} = l^\infty \subseteq \mathcal{Z} = \mathbb{R}^\infty$$

Dlaczego l^p jest przestrzenią wektorową?

$$\underline{x} = (x_1, x_2, \dots) \in l^p \qquad \underline{y} = (y_1, y_2, \dots) \in l^p$$

Czy $(x_1 + y_1, x_2 + y_2, \dots) \in l^p$?

$\underline{x} + \underline{y}$ jest wykonalne w l^p

$$\sum_{j=1}^{\infty} |x_j|^p < \infty \wedge \sum_{j=1}^{\infty} |y_j|^p < \infty \Rightarrow \sum_{j=1}^{\infty} |x_j + y_j|^p < \infty$$

$$\begin{aligned} |x_j + y_j|^p &\leq \\ &\leq (|x_j| + |y_j|)^p \leq \\ &\leq (2 \max\{|x_j|, |y_j|\})^p = \\ &= 2^p \cdot (\max\{|x_j|^p, |y_j|^p\})^p \leq \\ &\leq 2^p (|x_j|^p + |y_j|^p) \end{aligned}$$

$$\sum_{j=1}^{\infty} |x_j + y_j|^p \leq \sum_{j=1}^{\infty} 2^p (|x_j|^p + |y_j|^p) = 2^p \sum_{j=1}^{\infty} |x_j|^p + 2^p \sum_{j=1}^{\infty} |y_j|^p < \infty$$

Czyli $\underline{x} + \underline{y} \in l^p$.
 $\alpha \underline{x} = (\alpha x_1, \alpha x_2, \dots)$

$$\sum_{j=1}^{\infty} |\alpha x_j|^p = \sum_{j=1}^{\infty} |\alpha|^p \cdot |x_j|^p = |\alpha|^p \cdot \sum_{j=1}^{\infty} |x_j|^p < \infty$$

Czyli $\alpha \underline{x} \in l^p$

Definicja 3 (Odwzorowanie liniowe)

Niech $\mathfrak{X}, \mathcal{Y}$ będą przestrzeniami wektorowymi nad tym samym ciałem \mathbb{K} . Mówimy, że odwzorowanie $T : \mathfrak{X} \rightarrow \mathcal{Y}$ jest odwzorowaniem liniowym, jeżeli spełnia:

1. Addytywność

$$\forall_{x_1, x_2 \in \mathfrak{X}} T(x_1 + x_2) = T(x_1) + T(x_2)$$

2. Jednorodność

$$\forall_{\alpha \in \mathbb{K}} \forall_{x \in \mathfrak{X}} T(\alpha \cdot x) = \alpha \cdot T(x)$$

Standardowe uproszczenie to zamiast $T(x)$ możemy pisać Tx .

Definicja 4 (Funkcjonał liniowy)

Jeżeli $\mathcal{Y} = \mathbb{K}$, to odwzorowanie liniowe $T : \mathfrak{X} \rightarrow \mathbb{K}$ nazywamy funkcjonałem liniowym.

Tradycyjnie zamiast T piszemy $\lambda, \xi, \tau, \dots$ (małe literki grackie)

Definicja 5 (Jądro i obraz odwzorowania)

Niech $T : \mathfrak{X} \rightarrow \mathcal{Y}$ będzie odwzorowaniem liniowym. Wówczas:

1. Jądrem odwzorowania T nazywamy

$$\ker(T) = \{x \in \mathfrak{X} : T(x) = 0\} = T^{-1}(\{0\})$$

2. Obrazem odwzorowania T nazywamy

$$R(T) = \text{Range}(T) = \{T(x) : x \in \mathfrak{X}\} = T(\mathfrak{X})$$

Fakt

$\ker(T)$ jest podprzestrzenią wektorową \mathfrak{X}
 $R(T)$ jest podprzestrzenią wektorową \mathcal{Y}

Rozdział 2

8 marca 2016

Przykład 2

Przykłady funkcjonałów liniowych.

1. $\mathfrak{X} = \mathcal{Y} = \mathbb{K}$

$$T(x) = a \cdot x, \text{ gdzie } a \in \mathbb{K} \text{ ustalony}$$

2. $\mathfrak{X} = \mathbb{K}^m, \mathcal{Y} = \mathbb{K}^n$

$$T : \mathfrak{X} \rightarrow \mathcal{Y}$$

$$T((x_1, \dots, x_m)) = a \circ (x_1, \dots, x_m) \text{ dla ustalonej macierzy } A = [a_{jk}]_{n \times m}$$

$$T \longleftrightarrow A$$

$$T(x)_j = \sum_{k=1}^m a_{jk} \cdot x_k, \quad j = 1, 2, \dots, n$$

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1m} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2m} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nm} \end{bmatrix}$$

3. $\mathfrak{X} = W_n(\mathbb{R}), Af(t) = f; (t), \mathcal{Y} = W_{n-1}(\mathbb{R})$

4. $\mathfrak{X} = C[0, 1] = \mathcal{Y}$

$$Tf(x) = \int_0^x f(u) du$$

5. $K \in C([0, 1] \times [0, 1])$

$$Sg(x) = \int_0^1 K(x, y)g(y) dy$$

$$Rh(y) = \int_0^1 h(x)K(x, y) dx$$

6. $\mathfrak{X} = l^p = \mathcal{Y}$
 $\sigma((x_0, x_1, \dots)) = (x_1, x_2, \dots)$
 $\sigma^*((x_0, x_1, \dots)) = (0, x - 1, x_2, \dots)$

2.1 Przestrzenie unormowane

Definicja 6 (Norma)

Niech \mathfrak{X} będzie przestrzenią wektorową nad ciałem \mathbb{K} . Funkcjonał $\|\cdot\| : \mathfrak{X} \rightarrow \mathbb{K}$ nazywamy normą, jeżeli spełnia:

1. $\forall_{x \in \mathfrak{X}} \|x\| \geq 0$
2. $\|x\| = 0 \Leftrightarrow x = 0$
3. $\forall_{\lambda \in \mathbb{K}} \forall_{x \in \mathfrak{X}} \|\lambda x\| = |\lambda| \cdot \|x\|$
4. $\forall_{x_1, x_2 \in \mathfrak{X}} \|x_1 + x_2\| \leq \|x_1\| + \|x_2\|$

Definicja 7 (Przestrzeń unormowana)

Przestrzenią wektorową unormowaną nazywamy parę $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$, gdzie

- \mathfrak{X} - przestrzeń wektorowa
- $\|\cdot\|$ - ustalona norma

Uwaga!

Jeżeli funkcjonał $|\cdot| : \mathfrak{X} \rightarrow R_+$ nie spełnia $|x| = 0 \Leftrightarrow x = 0$, a spełnia pozostałe warunki normy, to $|\cdot|$ nazywamy seminormą.

Przykład 3

Przykłady przestrzeni unormowanych:

1. $(\mathbb{K}, |\cdot|)$, gdzie $|\cdot|$ - wartość bezwzględna
2. $\mathfrak{X} = \{0\}$, $|x| = 0$ dla $x = 0$.
3. $\mathfrak{X} = \mathbb{K}^n$, $\|(x_1, \dots, x_n)\|_p = \left(\sum_{j=1}^n |x_j|\right)^{\frac{1}{p}}$
4. $\mathfrak{X} = \mathbb{K}^n$, $\|(x_1, \dots, x_n)\|_\infty = \max_{1 \leq j \leq n} |x_j|$
5. $C[0, 1]$, $\|f\|_{\sup} = \sup_{t \in [0, 1]} |f(t)|$
6. l^p dla $(1 \leq p < \infty)$
 $\|(x_1, x_2, \dots)\|_p = \left(\sum_{j=1}^\infty |x_j|^p\right)^{\frac{1}{p}}$

$$7. l^\infty, \|(x_1, x_2, \dots)\|_\infty = \sup_{1 \leq j} |x_j|$$

$$8. W_n(\mathbb{R}), w(t) = a_0 + a_1 t + \dots + a_n t^n$$

$$\|w\|_{\text{sup}} = \sup_{0 \leq t \leq 1} |w(t)|$$

$$\text{albo } \|w\| = |a_0| + |a_1| + \dots + |a_n|$$

$$\text{albo } \|w\| = \sqrt{|a_0|^2 + |a_1|^2 + \dots + |a_n|^2}$$

Definicja 8 (Metryka)

W przestrzeni unormowanej $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$ funkcja $d_{\|\cdot\|} : \mathfrak{X} \rightarrow \mathbb{R}_+$ zdefiniowana $d_{\|\cdot\|}(x_1, x_2) = \|x_1 - x_2\|$ nazywa się metryką generowaną przez normę $\|\cdot\|$.

Twierdzenie 1

$d_{\|\cdot\|}$ jest metryką, tzn.

1. $d_{\|\cdot\|}(x, y) = 0 \Leftrightarrow x = y$
2. $d_{\|\cdot\|}(x, y) = d_{\|\cdot\|}(y, x) \leq 0$
3. $d_{\|\cdot\|}(x, y) \leq d_{\|\cdot\|}(x, z) + d_{\|\cdot\|}(z, y)$

$K(x, r) = \{y \in \mathfrak{X} : \|x - y\| < r\}$ - kula otwarta w normie $\|\cdot\|$.

$\bar{K}(x, r) = \{y \in \mathfrak{X} : \|x - y\| \leq r\}$ - kula domknięta w normie $\|\cdot\|$.

Definicja 9 (Zbieżność)

Niech $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$ będzie przestrzenią unormowaną. Mówimy, że ciąg wektorów $x_n \in \mathfrak{X}$ jest zbieżny w normie $\|\cdot\|$ do wektora $x \in \mathfrak{X}$, jeżeli

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \|x_n - x\| = 0.$$

Piszemy wtedy $x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} x$, $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = x$ później będzie pojęcie $\xrightarrow{n \rightarrow \infty} x$, $x_\alpha \rightharpoonup x$

Twierdzenie 2

Jeżeli $\mathfrak{X}, \|\cdot\|$ jest przestrzenią unormowaną i $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = x$ i $\lim_{n \rightarrow \infty} y_n = y$ (w normie $\|\cdot\|$) oraz $\lim_{n \rightarrow \infty} \alpha_n = \alpha$, $\lim_{n \rightarrow \infty} \beta_n = \beta$ (w ciele skalarnym \mathbb{K}) to ciąg $\alpha_n x_n + \beta_n y_n$ jest zbieżny w normie $\|\cdot\|$ oraz

$$\lim_{n \rightarrow \infty} (\alpha_n x_n + \beta_n y_n) = \alpha x + \beta y$$

Operacje liniowe są ciągłe w normie.

Definicja 10

Niech $\mathfrak{X}, \|\cdot\|$ będzie przestrzenią unormowaną oraz $x_1, x_2, \dots \in \mathfrak{X}$. Mówimy, że szereg $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ jest zbieżny w normie $\|\cdot\|$ do $x \in \mathfrak{X}$, jeżeli

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left\| \sum_{j=1}^n x_j - x \right\| = 0,$$

co zapisujemy

$$\sum_{j=1}^{\infty} x_j = x.$$

Definicja 11

Mówimy, że ciąg $x_n \in \mathfrak{X}$ w przestrzeni wektorowej $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$ jest ciągiem Cauchy'ego, jeżeli

$$\forall \varepsilon > 0 \exists N_{\varepsilon} \forall n, k \geq N_{\varepsilon} \|x_n - x_k\| < \varepsilon$$

Inaczej

$$\lim_{\substack{n \rightarrow \infty \\ k \rightarrow \infty}} \|x_n - x_k\| = 0$$

Twierdzenie 3

Jeżeli ciąg $x_n \in \mathfrak{X}$ jest zbieżny w normie $\|\cdot\|$, to jest ciągiem Cauchy'ego.

Przykład 4

Niech $\mathfrak{X} = W([0, 1])$ z normą $\|w\|_{\sup} = \sup_{t \in [0, 1]} |w(t)|$

$$w_n(t) = 1 + t + \frac{t^2}{2} + \dots + \frac{t^n}{n!}$$

$$w_n \in \mathfrak{X}$$

Czy $(w_n)_{n \geq 1}$ jest ciągiem Cauchy'ego?

$$\begin{aligned} & \|w_n - w_k\|_{\sup} = \\ &= \sup_{t \in [0, 1]} |w_n(t) - w_k(t)| = \\ &= \sup_{t \in [0, 1]} \left| 1 + t + \frac{t^2}{2} + \dots + \frac{t^n}{n!} - e^t - \left(1 + t + \frac{t^2}{2} + \dots + \frac{t^k}{k!} \right) + e^t \right| \leq \\ &\leq \sup_{t \in [0, 1]} \left(\left| 1 + t + \frac{t^2}{2} + \dots + \frac{t^n}{n!} - e^t \right| + \left| 1 + t + \frac{t^2}{2} + \dots + \frac{t^k}{k!} + e^t \right| \right) \leq \\ &\leq \sup_{t \in [0, 1]} \left(\left| \frac{e^{\theta} t^{n+1}}{(n+1)!} \right| + \left| \frac{e^{\tilde{\theta}} t^{k+1}}{(k+1)!} \right| \right) \leq \\ &\leq \frac{e}{(n+1)!} + \frac{e}{(k+1)!} \xrightarrow{n, k \rightarrow \infty} 0. \end{aligned}$$

Ale oczywiście $w_n \not\rightarrow w \in W([0, 1])$, bo $w_n(t) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^t \notin W([0, 1])$.

Nie w każdej przestrzeni unormowanej ciąg Cauchy'ego jest zbieżny. $\mathfrak{X} = W[0, 1]$ z $\|\cdot\|_{\text{sup}}$ nie jest zupełna.

Definicja 12 (Przestrzeń Banacha)

Mówimy, że przestrzeń unormowana $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$ jest przestrzenią Banacha, jeżeli \mathfrak{X} z metryką $d_{\|\cdot\|}$ jest przestrzenią metryczną zupełną tzn. każdy ciąg Cauchy'ego $x_n \in \mathfrak{X}$ jest zbieżny w normie $\|\cdot\|$ do $x \in \mathfrak{X}$.

Definicja 13 (Szereg bezwzględnie zbieżny)

Niech $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$ będzie przestrzenią Banacha. Mówimy, że szereg $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ jest zbieżny bezwzględnie, jeżeli

$$\sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\| < \infty$$

Twierdzenie 4

Jeżeli w przestrzeni Banacha $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$ szereg $\sum_{j=1}^{\infty} x_j$ jest zbieżny bezwzględnie, to jest zbieżny.

Uwaga!

Zbieżność szeregu $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ nie pociąga zbieżności bezwzględnej $\sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\|$.

Przykład 5

$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n}$ zbieżny (anharmoniczny), ale $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{|(-1)^n|}{n} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = \infty$ (harmoniczny)

Definicja 14

Zbieżność bezwarunkowa Niech $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$ będzie przestrzenią Banacha oraz $x - 1, x - 2, \dots \in \mathfrak{X}$. Mówimy, że szereg $\sum_{j=1}^{\infty} x_j$ jest zbieżny bezwarunkowo, jeżeli dla dowolnego ciągu skalarów $\varepsilon_1, \varepsilon_2, \dots \in \{0, 1\}$ szereg

$$\sum_{j=1}^{\infty} \varepsilon_j x_j$$

jest zbieżny w \mathfrak{X} tzn.

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \left\| \sum_{j=1}^N \varepsilon_j x_j - x(\varepsilon_1, \varepsilon_2, \dots) \right\| = 0$$

Uwaga!

$$\sum_{j=1}^{\infty} \|\varepsilon_j x_j\| \leq \sum_{j=1}^{\infty} \|x_j\|$$

Zbieżność bezwzględna implikuje zbieżność bezwarunkową.
 Czy zbieżność bezwarunkowa pociąga zbieżność bezwzględną?
 Oczywiście zbieżność bezwarunkowa pociąga zbieżność ($\varepsilon_1 = \varepsilon_2 = \dots = 1$).
 Riemann udowodnił, że dla $\dim \mathfrak{X} < \infty$ zbieżność bezwarunkowa implikuje zbieżność bezwzględną.

Twierdzenie 5

W przestrzeni Banacha $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$ szereg $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ jest zbieżny bezwarunkowo wtedy i tylko wtedy, gdy dla dowolnej permutacji $\varphi : \mathbb{N} \xrightarrow{1-1} \mathbb{N}$ szereg

$$\sum_{n=1}^{\infty} x_{\varphi(n)}$$

jest zbieżny w \mathfrak{X} .

Uwaga!

W 1958 udowodniono, że w każdej nieskończonej wymiarowej przestrzeni Banacha istnieje szereg zbieżny bezwarunkowo, który nie jest zbieżny bezwzględnie.

2.2 Funkcje (przekształcenia) ciągłe na przestrzeniach unormowanych $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|)$, $(\mathcal{Y}, \|\cdot\|)$ - przestrzenie metryczne

Ma sens rozpatrywanie $f : \mathfrak{X} \rightarrow \mathcal{Y}$ i pytać o ciągłość.

Przypomnienie

Mówimy, że $f : \mathfrak{X} \rightarrow \mathcal{Y}$ jest ciągła wtedy i tylko wtedy, gdy

$$\forall x_n \in \mathfrak{X} \left[\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = x \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} f(x_n) = f(x) \right]$$

co jest równoważne twierdzenie topologicznemu

$$\forall U \mathcal{Y} \ni \text{ - otwarty zbiór } f^{-1}(U) \text{ otwarty w } \mathfrak{X}.$$

Mówimy, że $f : \text{Dom}(f) \rightarrow \text{Range}(f)$ jest jednostajnie ciągła

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x_1, x_2 \in \text{Dom}(f) \quad \|x_1 - x_2\| < \delta \Rightarrow \|f(x_1) - f(x_2)\| < \varepsilon$$

Ciągłość jednostajna implikuje ciągłość.

$f(x) = \alpha x + \beta$, $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, f - funkcja jednostajnie ciągła

$h(x) = x^2$, $h : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, h - funkcja ciągła, ale nie ciągła jednostajnie

Twierdzenie 6

Niech $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|), (\mathcal{Y}, \|\cdot\|)$ będą przestrzeniami unormowanymi nad tym samym ciałem skalarów \mathbb{K} . Wówczas następujące warunki są równoważne dla odwzorowania liniowego $T : \mathfrak{X} \rightarrow \mathcal{Y}$:

a) T jest ciągła w pewnym $x_0 \in \mathfrak{X}$

b) istnieje stała $M \geq 0$ taka, że

$$\forall_{x \in \mathfrak{X}}; \|Tx\|_{\mathcal{Y}} \leq M \|x\|_{\mathfrak{X}}$$

c) T jest ciągła w każdym punkcie $x \in \mathfrak{X}$

d) T jest ciągła w $0 \in \mathfrak{X}$

Wniosek

Odwzorowanie liniowe $T : (\mathfrak{X}, \|\cdot\|) \rightarrow (\mathcal{Y}, \|\cdot\|)$ jest ciągłe wtedy i tylko wtedy, gdy T jest ciągłe jednostajnie.

Dowód. " \Leftarrow " - oczywiste

" \Rightarrow "

T jest ciągłe liniowe (zastosujemy (b))

$$\begin{aligned} \forall_{\varepsilon > 0} \exists_{\delta = \frac{\varepsilon}{M}} \forall_{x_1, x_2 \in \mathfrak{X}} \|x_1 - x_2\| < \frac{\varepsilon}{M} &\Rightarrow \|Tx_1 - Tx_2\| = \\ = \|T(x_1 - x_2)\| &\leq M \cdot \|x_1 - x_2\| < M \cdot \frac{\varepsilon}{M} = \varepsilon \end{aligned}$$

□

Oznaczenie

Niech $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|), (\mathcal{Y}, \|\cdot\|)$ będą przestrzeniami unormowanymi.

$$\mathcal{L}(\mathfrak{X}, \mathcal{Y}) = \{T : \mathfrak{X} \rightarrow \mathcal{Y} : T \text{ - liniowe, ciągłe}\}$$

Twierdzenie 7

$\mathcal{L}(\mathfrak{X}, \mathcal{Y})$ jest przestrzenią wektorową nad ciałem \mathbb{K} .

$$\begin{cases} (T_1 + T_2)(x) \stackrel{df}{=} T_1(x) + T_2(x) \\ (\alpha T)(x) = \alpha \cdot (T(x)) \end{cases}$$

Twierdzenie 8

Dla przestrzeni unormowanych $(\mathfrak{X}, \|\cdot\|), (\mathcal{Y}, \|\cdot\|)$ funkcjonalny $\|\cdot\| : \mathcal{L}(\mathfrak{X}, \mathcal{Y}) \rightarrow \mathbb{R}_+$ zdefiniowany

$$\|T\| = \sup \{\|Tx\| : \|x\| \leq 1\}$$

jest normą na $\mathcal{L}(\mathfrak{X}, \mathcal{Y})$.

Twierdzenie 9

Przy poprzednich oznaczeniach $\|T\| = \inf \{M > 0 : \forall_{x \in \mathfrak{X}} \|Tx\| \leq M \|x\|\}$.

Przykład 6 1. Jeżeli $\dim(\mathfrak{X}) < \infty$, to każde odwzorowanie $T : \mathfrak{X} \rightarrow \mathcal{Y}$ jest ciągłe

$$\mathcal{L}(\mathfrak{X}, \mathcal{Y}) = L(\mathfrak{X}, \mathcal{Y})$$

2. $\mathfrak{X} = l^p = \mathcal{Y}$ z normą $\|\cdot\|_p$

Niech $\alpha_1, \alpha_2, \dots \in \mathbb{K}, (\alpha_1, \alpha_2, \dots) \in l^\infty$

$$T_{\underline{\alpha}}(x_1, x_2, \dots) = T_{\underline{\alpha}}(\underline{x}) = (\alpha_1 x_1, \alpha_2 x_2, \dots)$$

$$\begin{aligned} & \|T_{\underline{\alpha}}(\underline{x})\|_p = \\ & = \|(\alpha_1 x_1, \alpha_2 x_2, \dots)\|_p = \\ & = \left(\sum_{j=1}^{\infty} |\alpha_j|^p |x_j|^p \right)^{\frac{1}{p}} \leq \\ & \leq \left(\sum_{j=1}^{\infty} M^p |x_j|^p \right)^{\frac{1}{p}} = \\ & = M \left(\sum_{j=1}^{\infty} |x_j|^p \right)^{\frac{1}{p}} = \\ & = M \cdot \|\underline{x}\|_p \end{aligned}$$

$$\|T_{\underline{\alpha}}\| = M$$